

„En de Farizeën kwamen tot Hem, verzoekende Hem, en zeggende tot Hem: Is het een mensch geoorloofd, zijne vrouw van zich te laten om allerlei oorzaak? Doch Hij, antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, die van den beginne den mensch gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw, en gezegd heeft: Daarom zal een mensch vader en moeder verlaten en zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vleesch zijn? Alzoo, dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch? Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidt de mensch niet. Zij zeiden tot Hem: Waarom heeft dan Mozes geboden een scheidbrief te geven en haar van zich te laten? Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten, uwe vrouwen van u te laten, maar van den beginne is het alzoo niet geweest. Maar Ik zeg u, dat zoo wie zijne vrouw van zich laat, anders dan om hoererij, en eene andere trouwt, die doet overspel, en die de verstootene trouwt, doet ook overspel.”

Geloof deze woorden van den Heere Christus, en zijt daarvan verzekerd, dat onze Heere God u samengevoegd heeft tot dezen heiligen staat. Hoopt volkomen op de belofte, die den gehuwden is toegezegd: „Welgelukzalig is een iegelijk, die den HEERE vreest, die in zijne wegen wandelt; want gij zult eten den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u welgaan”. Hebt elkander vurig lief uit een rein hart. Gedenkt bij de vele dingen, die u becommeren en verontrusten kunnen, dat één ding noodig is, en blijke uit heel uw wandel, dat gij het goede deel gekozen hebt. 8) Dan zult gij alles, wat u in dezen staat overkomt met geduld en dankzegging aannemen als van de hand des Heeren, en zal het u ook alles ten beste en ter zaligheid gedijen.

Maar overmits wij van onszelf niets goeds hebben en alle goede gaven van boven, van den Vader der lichten, ons toekomen, zoo knielt neder voor het aangezicht des Heeren, opdat de gemeente met en voor u bidde: 9)

O Almachtige God, Gij die uwe goedheid en wijsheid in alle uwe werken en ordeningen bewijst en van den beginne gesproken hebt, dat het niet goed is, dat de mensch alleen zij, Gij hebt hem een hulp, die als tegenover hem zij, geschapen, en alzoo verordeneerd, dat die twee waren één zouden zijn. 10) Wij bidden u, dat Gij dit echtpaar, dat Gij tot den heiligen staat des huwelijks geroepen en samen verbonden hebt, uw Heiligen Geest wilt geven, opdat zij in een waarachtig en vast geloof leven naar uw Goddelijken wil en alle boosheid tegenstaan. 11) Heilig den band, die hen vereenigt, in de vrees van uw Naam. Verhef ook uw aangezicht over hen en leid hen, in voorspoed en tegenspoed, onder vreugde en droefheid, aan uw trouwe Vaderhand. 12) Schenk hun uw zegen, zooals Gij de geloovige vaders, uwe getrouwe dienaren Abraham, Izak en Jacob gezegend hebt. Verleen hun uwe genade 13), dat zij, als mede-erfgenamen van het verbond, dat Gij met die vaders opgericht hebt, hunne kinderen, zoo het U behaagt hun die te geven 14), godvruchtig mogen groot brengen 15), tot eere van Uw heiligen Naam, tot opbouw 16) van uwe gemeente en tot verbreiding van uw heilig Evangelie. Wilt ons verhooren, o Vader van alle barmhartigheid, door Jezus Christus, uw lieven Zoon, die met U en den Heiligen Geest leeft en regeert, één waarachtig, eeuwig God, altijd geprezen.

Onze Vader enz. 17)

Onze lieve Heere God vervul u met zijne genade en geve u, dat gij in alle godzaligheid, liefde en eenigheid, lang en heilig samen leven moogt, Amen.

1) Een inlassing, die niet overbodig is. De paartjes zijn dikwijls zenuwachtig en zijn bang zich te vergissen. Als zij van tevoren thuis het formulier rustig nalezen is iedere bijzonderheid hun welkom. Zij weten nu, wanneer het verzoek om op te staan komt.

2) Hierin wordt een omzetting van woorden voorgesteld, waardoor de vraag vloeiender loopt. De zin verandert er niet door.

3) Het tot getuigen nemen van de gemeente is hier weggelaten om de reden in ons vorig artikel vermeld.

4) Om diezelfde reden is ook deze passage ingekort.

5) Om onhandigheid te voorkomen is hier bijgevoegd, dat de trouwenden elkander de rechterhand geven.

6) Hierin zijn enkele kleine wijzigingen aangebracht. Voor „bekent gij”, staat hier: „verklaart gij”, wat meer met de taal van onzen tijd overeenkomt. „Haar belovende”, is omgezet in: „belooft gij”, waardoor de ééne lange zin in twee zinnen gesplitst wordt, wat aan de duidelijkheid ten goede komt. Trouwens, wij gebruiken thans bijna geen deelwoorden meer. De belangrijkste wijziging schijnt, dat hier alleen gevraagd wordt, dat de Bruidgom zijn wettige vrouw trouw zal houden. In het thans gebruikte formulier is sprake van trouw en geloof. Deze verandering betekent een verbetering. Want „geloof” was in het oud-Hollandsch van het formulier niet anders dan een synoniem (uitdrukking van eenzelfde gedachte) van trouw. Ook in andere talen is dat het geval.

Het heeft met de beteekenis van „geloof”, welke wij eraan geven, niets gemeen. Zoo hoorden we van het geval van een man, wiens vrouw het klaarblijkelijk niet al te nauw met de waarheid nam, en wien het bezwaar drukte, dat hij volgens het huwelijksformulier beloofd had zijn vrouw te gelooven. Zulk misverstand is nu weggenomen.

7) Ook hier is „bekent gij” vervangen door „verklaart gij”. De vrouw wordt hier met denzelfden maatstaf gemeten als de man. Ook van haar wordt niet gevorderd, dat zij alles zal gelooven, wat haar man haar misschien zal believen wijs te maken.

8) Er is indertijd nog al over gediscuteerd of de aanhaling van Psalm 128 in het formulier behoort of niet. En afgedacht nu van de kwestie, welke de oorspronkelijke tekst van het formulier was, vroeg men zich af, of heel psalm 128 op elk bruidspaar van toepassing mag worden verklaard. Heeft God de beloften, welke daarin voorkomen, aan Zijn volk in het algemeen gegeven, of aan elk huwend paar in het bijzonder? Mag aan ieder man als hij trouwt de toezegging worden gedaan: „Uw huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van uw huis, uw kinderen als olijfplanten rondom uw tafel”? En: „Gij zult uw kinderkinderen zien”. Daarenboven verliezen deze woorden hun zin, wanneer de Bruid den leeftijdsgrens der vruchtbaarheid heeft overschreden. Daarom worden in dit concept alleen de eerste twee verzen uit genoemde psalm aangehaald. De open plaats is aangevuld door de waarlijke woorden „Gedenkt bij de vele dingen, die u becommeren en verontrusten kunnen, dat één ding noodig is en blijke het uit heel uw wandel, dat gij het goede deel hebt gekozen”.

9) In het bestaande formulier is deze aanwijzing wel wat houtenig. Deputaten hebben er eenige lenigheid in gebracht.

Dat hier Psalm 134:2 en 3 moeten worden gezongen, gelijk in vele kerken de gewoonte is, wordt hier niet voorgeschreven. Het wordt echter ook niet verboden.

10) Hier is weggelaten: „en ook alle onreinigheid straft”. Daarmee wordt de gedachte, welke het bestaande formulier hier verlokkt, natuurlijk niet afgekeurd. Maar de vorm past hier niet in het zinsverband. En de inhoud is al meermalen in het formulier zelf uitgesproken. In het gebed behoort niet alles opnieuw te worden opgenomen, wat in het formulier staat.

11) De oude tusschenzin, welke tusschen haakjes was geplaatst, n.l. „aangezien Gij deze personen tot den heiligen staat des huwelijks geroepen en samen verbonden hebt” is hier in den zin zelf verwerkt. Daarenboven is de koude uitdrukking „deze personen” vervangen door de warmere „dit echtpaar”.

12) Deze heele passage is nieuw ingevoegd. Ook daardoor wordt de toon van het gebed verwarmd.

13) De lange zin wordt hier door het vormen van een nieuwen zin krachtiger.

14) Ook hier wordt weer voorwaardelijk gesproken: zoo het U behaagt hun die, n.l. kinderen te geven.

15) „godzalig” is hier gelijk elders veranderd in „godvruchtig”. „Opbrengen”, dat wij gewoonlijk alleen nog maar gebruiken in den zin van „iemand naar het politie-bureau brengen” is hier verbeterd tot „groot-brengen”.

16) Het bestaande formulier heeft „stichting”. Dat wordt thans niet meer verstaan. Hier wordt niet gezinspeeld op zekere stichtelijkheid, maar bedoeld wordt de bouw der gemeente.

17) Het „Onze Vader”, dat in vele uitgaven van het formulier ontbreekt, wordt hier als hoogtepunt van het gebed voorgeschreven. In al onze formulieren komt het „Onze Vader” voor. Waarom zou het dan in het huwelijksformulier achterwege moeten blijven?

Men ziet, diep ingrijpend zijn de wijzigingen niet. De structuur van het oude formulier is behouden. Ook de woorden zijn voor circa negentig procent dezelfde gebleven.

Maar wat verouderd is, wordt vernieuwd, wat gebrekkig is, wordt verbeterd.

Dat er ernstige bezwaren zouden rijzen tegen de aanneming van dit concept laat zich bijna niet denken.

Worden met dit nieuwe formulier tal van gelukkige huwelijken kerkelijk bevestigd!

Bond van Gereformeerden (Calvinisten) in Nederland.

IV.

De formuleering van den grondslag is alzoo met groote zorg gekozen.

Het is mogelijk, dat sommigen dien, van hun kerkelijk standpunt bekeken, anders zouden wenschen.

Maar men moet deze zaak juist niet van eigen kerkelijk standpunt bezien.

Men blijve het zich ten volle bewust, kerkelijk gaan de leden van den Bond in groepen uiteen.

En nu spreekt niemand, die tot den bond toetreedt, uit, dat hij de kerken, waartoe andere leden behooren, zuiver acht.

Zij, die bij de „Confessioneele Vereeniging” of de „Gereformeerde Bond” in de Hervormde Kerk zijn aangesloten, meenen, dat de Gereformeerde Kerken op een kerkelijken dwaalweg loopen, gelijk schrijver dezes hetzelfde van hen beweerde.

De Christelijke Gereformeerden meenen, dat wij het aloude kerkelijke beginsel hebben verlaten, ter wijl wij omgekeerd het afkeuren, dat zij zich van onze Kerken hebben afgescheurd.

Ieder behoudt zijn eigen oordeel over de kerken. Het komt er alleen op aan, dat de bepaalde personen, die zich aansluiten, confessioneel Gereformeerd zijn.

Er ligt in de daad van aansluiting volstrekt niet opgesloten, dat men andere kerken voor zuiver Gereformeerd houdt.

Het feit, dat enkelen uit een kerkengroep zich bij den Bond voegen, houdt geen beslissing in, dat wij alle leden van die groep als Gereformeerd erkennen.

Het is er om te doen de Gereformeerde elementen uit die kerken, waarin zich richtingen afteekenen, te zoeken.

Nu is het een nationale eigenschap, dat wij al spoedig leeuwen en beren op den weg zien.

Men gaat berekenen: maar zou er niet eens een konflikt over een zeker belijdenisvraagstuk kunnen ontbranden?

Indien dit zou komen, dan zal de Bond van zelf daarover uitspraak moeten doen.

Niet de uitspraak van de een of andere kerkengroep kan hier het beslissende woord spreken.

Dat ligt op den weg van den Bond zelf.

Daarom zij, die het meest beducht zijn, dat het wel eens tot een konflikt zou kunnen leiden, zijn het eerst verplicht zich aan te sluiten.

Dan kunnen zij voor hun deel er toe medewerken, dat de Bond in het goede Gereformeerde spoor blijft.

Verantwoordelijkheidsbesef behoort er hun toe te dringen.

Het is veel gemakkelijker om op een zomerdag achterover op het strand te liggen en te mijmeren: zou er geen kans op bestaan, dat het te eeniger tijd met dien Bond eens misloopt, dan op zijn post te staan.

Men zegge: 'mag niet misloopen! Hier hebt gij mijn naam en mijn gulden (of meer) per jaar en mijn persoon!

Overigens is de grondslag zoo streng bepaald, als het bij een niet-kerkelijke vereeniging maar zijn kan.

Men vergelijkte onzen grondslag eens met dien van onze zusterorganisatie in Zuid-Afrika!

Zoo juist ontvangen we een communiqué van deze organisatie met verzoek tot opname.

Om het belang der zaak schakelen we dit in onze artikelenreeks in.

De vergelijking kan bijzonder leerzaam zijn.

Geachte Redaksie,

Namens die voorlopige Bondsbestuur word u vriendelijk verzoek om die volgende te publiceeren ter algemene kennisgeving.

1. Bestuursleden:

Die voorlopige bestuur is nu voltallig met die volgende leden: Sy Ed. Mnr. E. R. Grobler (Erevoors.), Bloemfontein; Dr N. J. van der Merwe L. V. Voors.), Bloemfontein; Sy Ed. Min. P. Grobler, Pretoria; Dr J. H. Eybers, Schweizer Renek; Dr H. D. van Broekhuizen, L. V., Pretoria; Dr S. van Niekerk, Johannesburg; Dr P. J. Conradie, New Castle; Dr A. J. Stals, L. V., Worcester; Dr H. C. M. Fourie, Johannesburg; Dr J. D. du Toit, Potchefstroom; Dr L. P. Vorster, Sheepmoor; Dr P. Boshoff, Bloemfontein; Dr C. W. M. du Toit, L. V., Bloemfontein; Dr J. D. Kestell, Bloemfontein; Dr C. R. Kotze, Rietfontein; Dr D. Postma, Burgersdorp; Dr H. A. Lamprecht, L. V. Colesberg; Dr E. E. van Rooyen, Stellenbosch; Dr S. H. Rossouw, Swellendam; Mnr. Abr. Kruger, Knapdaar; Dr G. Besselaar, Pietermaritzburg; Mnr L. J. du Plessis, Potchefstroom.

2. Ontvangste Des. 1929 en Jan. 1930:

Met dank word die ontvangs erken van die volgende verdere donasies vir voorlopige onkoste, naamlik:

Dr P. J. Conradie, New Castle,	£ 1. 5.0
Mnr H. J. Venter, Bloemhof	10.0
Dr T. Hamersma, Colesberg	2. 2.0
Dr C. J. H. de Wet, Potchefstroom	10.0
Dr J. D. Kruger, Potchefstroom	10.0

Totaal

Saldo in kas op datum £ 25.13.0

3. Volgende Konferensie:

Die Uitvoerende Bestuur het die volgende konferensie belê vir 9 Julie a.s. in Bloemfontein. Die doel is om dan die Konstitusie, ens., was te stel en die organisasie definitief te reël. Vir opstelling van die Agenda is 'n subkommissie aangestel, wat later sal rapporteer. Soos tevore sal alle belangstellendes welkom wees.

Verwag word dat hierdie konferensie meer sal ingryp in die praktiese belange van ons volkswere, aangesien die algemene grondgedagte nou neergelê is. Ons herinner ook daaraan dat die eerste konferensie volgens sy besluite blykbaar dit wenslik geag het dat simpatieke persone onmiddels aansluit by die Bond en hulself waar moontlik tot takke konstitueer. So'n optrede sal die kwessie van verteenwoordiging op die a.s. konferensie of kongres baie vergenaklik. Met die oog hierop word die konsep-Statute, ens., van die Bond hier opgeneem:

Die terens subko gestel voorle en vo Moons seer "aanda neerge volksk tee te

(Vasg

Au skille afwy opier ons pe sy ge hierd tiese o alle k besko organ

Art wees Suida kies o uit te Art sal we Kalvit ons R Art wees d die W moder ook se sasies

Art van G Art ping, c Art beskry hierdie

Art van d gegron Engels ontwik

Art ginsele en pe mensl van v ondery

Art gesag die ke heid in ens, o God, o Art deur G

Art God sk wyl hy wil va Art uitdru

Art neutral soewer rialism kommi oorheer Woord

Art die vry geesteli nale pe des; S onderw lende n sonder elendon

Art blanke handha heid va Kristell ooreens

In oe prograr van ak Art breiding

Art van on Kristell bewerk onderst wat die slag lê

Art eenheid n valse ding, ge ens

Art sies, tei loosheit Art miese o en van volking

L Voorlopige Statute, ens:

Die navolgende statute is volgens besluit van die konferensie en in opdrag van die bestuur opgestel deur 'n subkommissie, beoordeel deur die Bestuurslede en vasgestel deur die Uitvoerende Bestuur as 'n konsep ter voorlegging aan die a.s. kongres vir behandeling. Wenke en voorstelle in verband hiermee word graag ingewag. Moontlik sal 'n kort toelichting in die vervolg gepubliseer word. Belangstellendes word versoek om ernstig aandag hieraan te skenk, aangesien die beginsels hier neergelê bereken is om 'n diepgrypende invloed op ons volkswet te oefen en baie populêre voorstelle te werk.

A. Statute

(Vasgestel op die Stigtingskonferensie, Bloemfontein 4 Julie 1929.)

Aanhef: Onder 'n diep besef dat ons op die verskillende terreine van ons volkswet in menig opsig afwyk van die Calvinistiese spoor en onder biddend op sien tot God Drieëinig, dat dit Hom mag behaag om ons poginge te heilig tot sy eer en tot handhawing van sy geopenbaarde wil in Staat en Maatskappy, besluit hierdie konferensie tot die oprigting van 'n Calvinistiese organisasie en maak 'n beroep op alle Kristene in alle kerke wat in hoofsaak die Calvinistiese wêreldbeskouing huldig, om tot die gelede van hierdie organisasie toe te tree.

Art. 1: Naam: Die naam van die organisasie sal wees die Kristelik-Nasionale Bond (van Calviniste in Suidafrika). (N.B. Die laaste woorde staan tussen hakies omdat die betrokke kommissie voorstel om hulle uit te laat.)

Art. 2: Grondslag: Die grondslag van die Bond sal wees die Woord van God, soos geïnterpreteer in die Calvinistiese wêreldbeskouing in ooreenstemming met ons Kristelik-Nasionale volkswet.

Art. 3: Die doel: Die doel van hierdie Bond sal wees om die eise van die onveranderlike beginsels van die Woord van God vir die verskillende terreine van ons moderne volkswet toe te lig en te verwesenlik en om ook saam te werk op internasionale terrein met organisasies van gelyke grondslag.

B. Konsep van Beginselprogram.

Art. 1: Die Bond bely die absolute soewereine gesag van God Drieëinig oor alles sonder enige uitsondering.

Art. 2: Hy glo dat God sy gesag openbaar in die skepping, onderhouding, bestiering en herskepping van alles.

Art. 3: Hy beskou die Heilige Skrif as die onfeilbare beskrywing van die grondfeite en die grondbeginsels van hierdie openbaring.

Art. 4: Hy verstaan hierdie openbaring in die lig van die Calvinistiese lewens- en wêreldbeskouing, soos gegrond op die bydenisskrifte van die Hollandse en Engelse Gereformeerde of Hervormde Kerke en histories ontwikkel in ons Kristelik-Nasionale volkswet.

Art. 5: Hy erken dat die Woord van God vaste beginsels neêr lê vir kerk, staat, wetenskap, maatskaplike en persoonlike lewe in alle verhoudinge en dat die menslike rede en wil en die kerklike en politieke mag van volk en owerheid hulle aan hierdie beginsels moet onderwerp.

Art. 6: Hy aanvaar dus slegs 'n afgeleide en beperkte gesag in alle instellings, elk op sy eie terrein, soos van die kerk in kerklike of geestelike sake, van die owerheid in staatkundige sake, van die ouer in huislike sake, ens., maar verlang dat almal saam sal werk tot eer van God, onder die oppergesag van sy Woord.

Art. 7: Hy eerbiedig egter alle gesag op aarde as deur God ingestel, in so ver as dit nie die gebod van God skend of die vryheid van gewete verkrag nie, terwyl hy streef na hervorming volgens die geopenbaarde wil van God.

Art. 8: Hy verwerp op grond van hierdie beginsels uitdruklik alle kerkisme, sektarisme en modernisme, neutraliteit in politiek, wetenskap en onderwys, volksoewereiniteit sowel as staatsowerheiteit; imperialisme, kosmopolitisme en liberalisme; sosialisme, kommunisme en bolsjewisme, en alle bewegings vir oorheersing en emansipasie wat in stryd is met die ewige Woord van God.

Art. 9: Daarteenoor bepleit hy op dieselfde grondslag die vrye ontplooiing van die kerklike lewe onder die geestelike koningskap van Christus, 'n Kristelik-Nasionale politiek sonder gewetensdwang vir andersdenkendes; Skriftuurlike wetenskap en Kristelik-Nasionale onderwys en opvoeding; saamwerking tussen verskillende nasies, rasse en stande in gemeenskaplike belange sonder vermenging of miskenning van hulle besondere eiendommelike; die gesaamlike voogskap van die blanke rasse oor die natuurlike bevolking in Suidafrika; handhawing van die ouerlike gesag, die onskendbaarheid van die Kristelike huisgesin en die verpligting van Kristelike Sabbatsheliging en verder alle optrede in ooreenstemming met die ordinansies van God Almagtig.

C. Program van Aksie. (Konsep).

In ooreenstemming met hierdie statute en beginselprogram bind die Bond hom aan die volgende program van aksie.

Art. 1: Die uithou van sy eie organisasie en die verbreiding van sy beginsels deur woord, geskrif en daad.

Art. 2: Die bevordering van Kristelike wetenskap en van onderwys en opvoeding, volgens die eise van ons Kristelike beginsels, deur die verwydering te probeer bewerk van alle wetlike belemmering daarvan en deur ondersteuning en indien vereis, die oprigting van skole wat die Woord van God in Calvinistiese sin ten grondslag lê aan alle onderwys.

Art. 3: Beskerming van die Kristelike huwelik en die eenheid van die huisgesin teen die gevare verbonde aan 'n valse individualisme, uithuisigheid, vrye liefde, egskedding, geboortebepooring, verkeerde openbare kindersorg, ens.

Art. 4: Bevordering van Kristelike beroepsorganisasies, ter bestryding van uitbuiting, klassestryd, werkeloosheid en staatsocialisme.

Art. 5: Bestryding van die staatkundige en ekonomiese ongelykheid van Afrikaans- en Engelssprekendes en van poginge tot gelykstelling van die nie-blanke bevolking met die blankes; bevordering van die inter-

nasionale selfstandigheid van die Unie van Suidafrika, van plaaslike selfbestuur en van die afsonderlike Kristelike ontwikkeling van die nie-blanke rasse volgens die aard van hulle rastradises.

Art. 6: Ondersteuning van die Kristelike kerke as institute vir die bediening van Woord en Sakramente en vir Kristelike liefdadigheid; beskerming en versterking van die Kristelike karakter van ons openbare lewe, o.a. deur bepleiting van private en publieke Sabbatsheliging, maar sonder gewetensdwang.

Art. 7: Bepleiting en verdediging van die selfstandigheid van maatskaplike, staatkundige en kerklike organisasies, elk op eie terrein, maar ook van onderlinge saamwerking in gemeenskaplike belang, selfs op internasionale gebied.

D. Konsep-Konstitusie.

Art. 1: Lidmaatskap: Lid van die Bond kan word enige blanke persoon wat instem met die beginsels van die Bond en die verpligtinge van lidmaatskap aanvaar.

Art. 2: Takke: Lede kan hulself plaaslik organiseer tot takke op die grondslag van die Bond se Statute, programme en konstitusie, maar met 'n eie huishoudelike reglement, bestuur en kas.

Art. 3: Kongres: (a) Volgens die bepaling van die Bondsbestuur of op versoek van 50 lede, na algemene kennisgewing minstens 'n maand vooruit, sal die Bond in kongres vergader met volle gesag oor algemene Bondsake in ooreenstemming met Statute, programme en konstitusie.

(b) Alle lede het reg van sitting en stem op die kongres, terwyl elke tak verteenwoordig kan word deur een persoon wat eweveel stemme sal hê as sy tak lede het wat nie persoonlik op die kongres aanwesig is.

Art. 4: Bestuur: (a) Die Bondsbestuur, wat elke tweede jaar op 'n kongres gekies sal word, sal bestaan uit 22 lede wat soveel moontlik oor die land versprei sal wees, met 'n uitvoerende komitee van 5 lede, onder wie die Voorzitter en die Sekretaris-penningsmeester.

(b) Die Bondsbestuur sal die algemene leiding uitoefen in die optrede van die Bond en sal oor sy kragte en sy bates beskik vir die bevordering van die Bondsdoel, volgens kongres-besluite en in ooreenstemming met Statute, Programme en Konstitusie van die Bond.

(c) Bestuursbesluite vereis 'n kworum van tien lede, tensy hulle skriftelik bekragtig word deur 'n meerderheid van die Bestuurslede.

Art. 5: Inkomste: Die Bond trek sy inkomste uit gifte, eie besigheidsonderneminge en verpligte bydraes van sy lede of ten behoeve van lede deur takke op 'n basis van minstens 5/- per lid per jaar.

Art. 6: Wysiging: Die Statute van die Bond en hierdie artikel kan nie in beginsel gewysig word nie, maar die kongres is bevoeg om die programme en die res van die konstitusie in ooreenstemming met die Statute te wysig of aan te vul. Geen wysiginge in die program van beginsels sal egter in werking tree in geval van protes deur of nummers minstens 50 leden, voordat 'n volgende kongres hulle bekragtig het nie.

Art. 7: Ontbinding: Die Bond kan alleen ontbind word deur 'n kongres by meerderheid van stemmen, wanneer ook besluit moet word oor die likwidasie en besteding van die Bond se bates deur die dan bestaande bestuur.

5. Die Pers en die Bond.

Die ontvangs van die Bond in die pers was, afgesien van verswyging, tweeledig: eensdeels goedkeurend, anderdeels afkeurend. Onder die goedkeurende beskouinge neem ons b.v. dié van Die ou Paatse, Die Volksblad, Die Kestell in die Kerkbode, Dr Hepp in Die Reformator, Dr Keizer in De Bazuin (albei van Holland), Dr Beets in De Heldenwereld (Noord-Amerika), Die Kerkblad. Onder die meer of minder vyandige ontboeseminge kan genoem word dié van Die Volkstem, Dr Cruise in Die Burger, Dr Cillie in Die Unie, Het Zoeklicht, The S. African Review, Dr S. P. Engelbrecht in 'n brochure, Ons Vaderland.

Op die meeste aanvalle is indirek geantwoord in 'n offisiële uiteensetting deur die Voorzitter en die Sekretaris, onder die titel: Die Kristelik-Nasionale Bond van Calviniste in S. Afrika — Sy beginsels en sy doel. Ongelukkig is hierdie stuk deur verskeie persorgane geweier of verkort weergegee (die laaste veral in die geval van Engelse koerante). Vir die welwillende beskouinge en simpatieke bejeening ons hartlike dank.

Dnw.

L. J. DU PLESSIS,
Eresekretaris.

Noordbrug, Potchefstroom.
3 Febr. 1930.

Het Vrije Kerklied.

X.

In ons vorig artikel spraken we den wensch uit, dat de Synode niet alleen de konklusies van het rapport over het vrije Kerklied zal aannemen, maar ook een stap in die richting der praktische verwerkelijking zal doen.

Waarin zal die stap moeten bestaan?

O.I. hierin, dat er Deputaten door de Synode worden benoemd, die tot taak hebben de praktische uitvoerbaarheid van de uitbreiding van den bundel „Eenige Gezangen" te onderzoeken.

Liefst zouden we hun niet in opdracht geven om, zoo hun onderzoek gunstig uitviel, ook maar dadelijk een aantal vrije kerkliederen, welke aan de te stellen eischen voldoen, aan te bieden.

Wij zouden gaarne hun opdracht tot de praktische zijde der kwestie in het algemeen beperkt zien en niet, dat zij belast werden met het samenstellen van een bundel. De les van de Synode van Utrecht zij niet te vergeefs geleerd.

Over het principiële onderzoek stapte Leeuwarden heen en de praktische uitwerking werd aanstonds tot het laatste toe door Deputaten doorgevoerd.

Bij die uitwerking werden de bezwaren, welke bij sommigen of velen in onze kerken leven, niet ten volle onder de oogen gezien. Over de regelen, welke men opstelde, viel nog heel wat te zeggen. Maar het meest heeft de proeve van kerkliederen, welke toen aan de Synode werd voorgelegd, aan de goede zaak afbreuk gedaan. Met die proeve waren slechts weinigen ingenomen.

Daarom moet deze kwestie nu wat kalmer aangepakt. Misschien zal men er zich over verwonderen, dat wij dit als ons gevoelen uitspreken.

Wij hebben het nimmer onder stoelen of banken gestoken, dat wij warme en overtuigende voorstanders zijn van het vrije kerklied.

Wij hebben ook menigmaal er aanmerking op gemaakt, dat de kerkelijke molen vaak zoo langzaam maalt.

't Zou kunnen, dat iemand hiermee de door ons bepleite methode ten aanzien van het vrije kerklied in tegenstrijd acht.

Wij willen dan ook op dit punt gaarne rekenschap van onze gevoelens afleggen.

En dan mogen we in deze zaak de historie niet het zwijgen opleggen.

De afscheiding was over het geheel sterk tegen de gezangen gekant. Nu gold dit wel de onwettig ingevoerde „Evangelische Gezangen". Maar bij het volk ontstond de overtuiging, dat alleen de psalmen in den eeredienst thuis hoorden. Men was tamelijk wel bereid om de krasse uitdrukking: „hoerenliederen" op alle gezangen (behalve dan de „eenige") toe te passen. Later rezen in de kringen der Afscheiding andere stemmen op. Brummelkamp en anderen voerden het pleit voor de gezangen. Zelfs een bloemlezing uit de Evangelische Gezangen kon bij hen genade vinden, mits deze het kerkelijke ijk ontving. Prof. Lindeboom sprak het eens uit: „Wij hebben de kerken van het synodale juk vrijgemaakt, nu moeten wij ook de gezangen van dat juk bevrijden".

Wat was een geheel andere toon dan in de eerste jaren der Afscheiding.

Het beteekende stellig een zwenking.

Maar het Gereformeerde volk zwenkte niet mee.

Het bleef de pleitbezorgers van gezangen hoog achten, doch op dit punt volgde het hen niet.

Wat er eenmaal is ingeheld, haalt men niet zoo spoedig meer uit den grond.

In de Doleantie verliet het op gelijksoortige wijze.

De Gezangen werden aan heftige kritiek onderworpen. Alleen de psalmen (met de „eenige") werden gezongen.

Zelfs moet er een oogenblik van aarzeling bij een der leiders zijn geweest, of men niet liever tot de psalmen van Datheen zou terugkeeren.

De grief raakte de onwettig ingevoerde gezangen, waarin — en zeker niet ten onrechte — ook ketterijen werden aangewezen.

Doch in de gemeente ontstond vrijwel een algemeene opinie, dat alle gezangen uit den boeze waren.

Toen dan ook later Dr Kuyper het voor het vrije kerklied opnam, wreef men zich de oogen uit.

Men begreep deze „koersverandering" niet.

Oorzaak was natuurlijk, dat men niet scherp onderscheidde.

Maar voor een deel ligt toch ook de oorzaak hierin, dat niet van meetaf zeer sterk de gedachte op den voorgrond werd gesteld, dat het vrije kerklied als zoodanig niet werd veroordeeld.

Nu zet men een meening, die eenmaal bij het volk wortel heeft geschoten, niet zoo plotseling om.

Alleen in den weg van overtuiging valt iets te bereiken.

Daarom moet er een nieuwe overtuiging worden gekweekt.

Dat mag men niet aan den tijd overlaten.

Men mag er niet rustig bij neerzitten.

Als we zeiden, dat die overtuiging moet worden gekweekt, sluit dit activiteit in.

Er moet rusteloos aan gearheid.

Een der doeltreffendste middelen is het opstellen van deze rapporten en de popularisering daarvan.

Dat geschiedt niet in een overhaast tempo.

Want dit is aan het kweken van werkelijke overtuiging niet bevorderlijk.

Daardoor kan men alleen overrompelen.

Maar dat wrekt zich later toch.

Het is wel spijtig, dat het zoo staat geschapen.

Doch we kunnen de historie niet met spons en zeem ongedaan maken.

— Ontwakende consciëntie.

Op velerlei wijze blijkt, dat de consciëntie van breede kringen in de christenlanden ontwaakt en in verzet komt tegen de bolsjewistische geloofsvervolgingen.

Het is een uithemend denkbeeld, om de vervolgd in afzonderlijke gebieden met de gansche gemeente op te dragen voor den troon der genade.

Maar ook aan dat bidden moet zich het werken paren. De consciëntie noopt daartoe.

Ook hier moet uit de werken het geloof des gebeds worden getoond.

Doch nu staat men voor de vraag: hoe kan er gewerkt worden?

Men weet dit niet recht.

Men begrijpt wel zooveel, dat de kerk en de christelijke staat hier een roeping hebben.

De kerk door te getuigen tegen den gruwel der goddeloosheid.

De staat door te protesteeren en zoo het kan in te grijpen.

Samenwerking van waarlijk christelijke kerken, aller-